

A n e t r æ e t

Nr.4 / november 2012

ISSN: 1603 – 0281

Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening

Indhold

Side 3

- **Gør vi det godt nok?,**
- **Webmaster,**

Side 4

- **Referater,**

Side 9

- **Sjællandsgruppens tur til Bornholm,**

Side 10

- **Lidt om Liselejes historie,**

Side 13

- **Nyheder siden sidst,**

Side 14

- **Nyt fra Bornholms Ø-Arkiv,**
- **Bornholmske Brugs-Foreninger,**

Side 19

- **Konkurrencen,**

Bagsiden

- **Bestyrelsen,**

Kære medlemmer!

Så udkommer det sidste blad i dette jubilæums år og aldrig har vi haft så mange arrangementer på et år.

Jeg håber at alle disse arrangementer er blevet godt modtaget hos jer. Som noget nyt har vi valgt at trykke de sidste blade i farver, vi er stadig i afprøvningsfasen med forskellige kvaliteter og tryk samt leverandør.

Som i kan læse i bladet er vi i gang med at lave en tilfredsheds undersøgelse af bestyrelsens arbejde. Det er ikke bestyrelsen men dets arbejde vi vil have jer medlemmer til at vurdere, da bestyrelsesmedlemmer vælges på generalforsamlingen.

H U S K forslag til Generalforsamlingen skal værre bestyrelsen i hænde senest d. 15. januar 2013 ifølge vedtægterne.

Redaktør & Formand Hans Ressel

Dato	Emne
Onsdag d. 28. nov. 2012	Julehygge
Lørdag d. 08. dec. 2012	Arkiv Lørdag 10 - 14
Onsdag d. 09. jan. 2013	Arkiv Aften 19-22
Lørdag d. 19. jan. 2013	My Heritage slægtsforskningsprogram
Lørdag d. 26. jan. 2013	Arkiv Lørdag 10 - 14
Lørdag d. 09. feb. 2013	Billede foredrag Dengang og Nu
Onsdag d. 20. feb. 2013	Arkiv Aften 19-22
Lørdag d. 02. mar. 2013	Arkiv Lørdag 10 - 14
Lørdag d. 23. mar. 2013	Generalforsamling / Medicinal indberetninger som kilder

Forsidebillede: "Aarsdale Husholdningsforening 1908 Uddeler Hans Peter Nielsen og datter"

➤ Gør vi det godt nok?

Foreningens bestyrelse har besluttet, at det nu er tid til at spørge medlemmerne.

Det kunne være, at man ønsker forandringer eller måske er man tilfreds med det arbejde bestyrelsen foretager, vi vil egentlig godt vide hvad du mener og hvor på skalaen, vi er!

1. Dårligt:

2. Kunne være bedre:

3. Forandringer ønskes:

4. Ganske tilfredsstillende:

5. Yderst tilfreds:

Samt en kommentar på hvad du mener der skal til for at det bliver bedre eller hvad vi gør godt.

Du kan stemme på hjemmesiden <http://www.bslf.dk/medlems-side/vote.asp> eller send dit svar til foreningens formand og deltag i en lodtrækning.

Mærke: Trivsel

Hans Ressel

Dampmøllegade 11, 3700 Rønne

Bestyrelsen vil efterfølgende offentliggøre resultatet. **Bestyrelsen**

➤ Webmasterens hjørne

På websitet er der nu en ny afstemning, det er om hvor tilfreds man er med bestyrelsens arbejde.

Det er muligt at skrive ekstra kommentarer, så man kan uddybe hvad man er tilfreds eller mindre tilfreds med.

Svarfristen er 15/1 2013. De der afgiver deres stemme inden da, deltager i en lodtrækning om en præmie.

Her er det nok på sin plads at bemærke at der kun er 2 personer der kan se hvem der har stemt, og læse kommentarerne. Det er formanden og undertegnede. Vi kan ikke se hvem der har stemt hvad, eller hvad det enkelte medlem har skrevet som eventuel kommentar!

Så chancerne i lodtrækningen kan hverken forringes eller øges, lige meget hvad man stemmer! :-)

Webmaster Philip Kofoed

- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ Harddisken

Vi er i fuld gang med at lægge den sidste hånd på en ny kæmpe mega opdatering som vil blive omtalt i næste blad.

- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ Referater

1.sep. 2012 Daisy kursus

Der var mødt 38 medlemmer op og efter at formanden, Hans Ressel, havde budt velkommen, gik en meget veloplagt Erik Kann i gang med at fortælle om DAISY.

Dansk Info System = DAISY

Det er blevet sådan at, nu skal alt bestilles hjemmefra, før man besøger Rigsarkivet. Daisy erstatter de håndskrevne sedler, som man skulle udfylde før i tiden. Det fleste arkivalier ligger på fjernlager og der er 3 dages leveringstid. Man kan også bestille arkivalier og få dem leveret til Ø-Arkivet.

For at kunne bestille arkivalier på DAISY skal man have et login (gratis)

Erik Kann anbefalede, at når man søger på Daisy, skulle det være detaljeret søgning.

Når man bestiller arkivalier er det meget vigtigt at man kender til arkivskaber og arkivserien.

Arkivskaber er: Myndighed, Institution, virksomhed eller en person.

Arkivserie er: Kopibøger, journaler, skifteprotokoller eller fogedprotokoller. Kender man arkivskaberen er man godt stillet.

F.eks. Hvis man søger på Helsingør folkereg. får man intet. Hvis man søger på Helsingør kommer der en oversigt. 1869-1970 hedder Helsingør Købstads kommune og folkereg. hedder navnereg.

Det er et eksempel på hvilke problemer man kan løbe ind i. Men det er bare at prøve sig frem.

Det var et rigtig godt kursus og der var flere medlemmer, der fortalte at nu var de godt rustet til at bestille arkivalier til vores tur til Rigsarkivet.

sekr. Fie Ellebye

8. sep.2012 Sommer tur

En københavners oplevelser på udflugt med BSLF september 2012.

Himlen var grå af skyer. Dog anedes solen svagt et sted over skydækket. Der blæste en kølig vind fra sydvest. Dog var humøret højt hos de omkring 60 fremmødte ved Ø-arkivet i Rønne lørdag formiddag den 8.september. Det var dagen for den årlige udflugt for Bornholms Slægt og Lokalhistoriske forening.

Jeg er en af dem fra Sjællandsgruppen, som forsker sammen hos Anette Schønwandt én gang om måneden. Vi

havde besluttet at taget til øen for at deltage i udflugten, for at slægtforske lidt, og for at opleve øen i den skønne sensommer sammen med ægtefæller. På dette tidspunkt af dagen følte vi os måske lidt fremmede, men det varede kun kort så var jeg og de andre fra gruppen i samtale med fastboende bornholmere. Jeg faldt i snak med Grønnegårds og med Poul-Erik fra Pedersker. Vi kom til at sidde ved siden af hinanden i bussen, som under kyn- dig og på underholdende vis blev guidet igennem landskabet af Hans. Af hensyn til os "ovrefra" gjorde han lidt ekstra ud af sin præsentation af de steder vi kom forbi. Det blev derfor til en meget fin og grundig præsentation af klippeøen. Nu kørte vi i ro og mag af sted nord og øst på. Først forbi Svenskehusene, opførte efter de rus- siske bombardementer af Rønne og Nexø i maj 1945, med 225 huse til Rønne og 75 til Nexø. Vi kom forbi Ny- ker eller Nykirke den mindste af de 4 rundkirker på Bornholm. Længere fremme passerede vi "Kræmmerhu- set" med en af øens smukkeste haver. Den var lukket lørdag, men på ugens øvrige dage holder den åbent for pub- likum. Vi vinkede da lige til en af de norske jenter, som ejer stedet. Vi var i Skarpeskade, som ikke er et sted men et område. Vi kørte forbi Årsballe og kom snart efter til Østerlars Kirke, vo- res første stop på turen. Vi skulle be- søge Sæbemageriet, som ligger på en gård lige ved siden af kirken. Desværre

var den som skulle fortælle os om Sæ- befremstilling blevet syg. Vi fik kikket lidt på butikken. For mit vedkommen- de kun kort, fordi jeg lige ville en smut over til kirken for at se på kalkmaleriet på midtersøjlen og på den gamle rust- vogn i et hus ved siden af kirken. I for- rygende blæst spiste vi også vores medbragte mad, enten i haven ved Sæbemageriet eller i læ hvor det så ellers kunne være. Nu var solen dog begyndt at titte frem mellem skyerne. Snart efter gik turen i bus videre ud i landskabet. Vi kom forbi Østermarie Kirke, så kirkeruinen og den nye men lidt dystre granitkirke fra slutningen af 1800-tallet. Hans fortalte historien om nye gadenavne i Østermarie, blandt andet Svend Asmussens Sving. Jeg er enig med Hans om at Sving burde væ- re stavet med W. Vi kom igennem Ølene; hørte den blodige historie om de tre søstre som blev myrdet på det- te øde sted af deres tre brødre. Derfor var der inde i skoven 3 varder eller varper, én for hver af søstrene og en pilt til deres kusk som også blev myr- det.

Vi kom nu til Åkirkeby, hvor vi stoppede ved den katolske kirke Rozenkrantzkirken. Her fortalte søster Katarina meget levende om kirken. Den er bygget 1932 og er nu den eneste katolske kirke på Bornholm.

Mange detaljer i kirken blev forklaret. Blandt andet korsvejsbillederne, der viser Jesu vej fra Pontius Pilatus borg og frem til gravlæggelsen efter døden på korset. Disse 12 billeder er udført af den finske kunstner Birgitta Recksen. Vi vinkede farvel til Søster Katariina og kørte mod Almindingen og drejede af mod Ekkodalen. Ingen af os vidste, hvad der herefter skulle ske, bortset fra Fie Ellebye, som havde tilrettelagt turen. Men da der dukkede ind til flere hestevogne op omkring vores bus, var det måske ikke så svært at gætte.

Og ganske rigtigt, vi skulle på hestevognstur gennem skoven. En lang dejlig tur med stop på en bakke med flot udsigt mod sydøst og mod havet. Turen sluttede ved eller på Christians Høj, hvor vi fik kaffe, kringler og skøn lagkage. Snakken gik selvom det var

svært at høre hvad vi sagde til hinanden. Men hyggeligt var det. Jeg hørte blandt andet en del om borgermøderne i Allinge tidligere på sommeren.

Ovenpå kaffen og lagkagen havde vi fri et stykke tid. Jeg fik mulighed for at blære mig lidt ved at gå på stylder på legepladsen.

Så gik turen videre i bus i retning mod Rønne. Lige inden Snorebakken passerede vi Knudsker, øen mindste og efter min mening smukkeste kirke. Præcis klokken 17 holdt bussen foran Ø-arkivet. Tak for en dejlig tur på Øen. Vi har talt om i Sjællandsgruppen at vi måske kommer igen en anden gang. Så er I advaret, kære Bornholmere i BSLF.

Torben Lund, Sjællandgruppen

22. sept. 2012 Tur til Rigsarkivet

Det var bare med at komme tidligt ud af fjerene, hvis man skulle med på turen til Rigsarkivet.

Vi var 30 medlemmer der mødte op bag Velkomstcentret kl: 05.55 hvor bussen holdt og ventede på os. Efter vi var kommet om bord på Leonora Christine, gik vi også om bord i morgenmaden, som foreningen gav.

Vi havde god tid fra Ystad til København, så vi kørte langs kysten over Trelleborg. Det er bare så flot, bortset fra at det regnede meget. Men pyt, vi sad jo lunt og godt inde i bussen.

Da vi ankom til rigsarkivet var der flere medlemmer der stødte til. Vi blev

budt velkommen og vi fik et lille foredrag over hvad der skete på rigsarkivet og hvor arkivalierne var opmagasineret henne efter at rigsarkivet og landsarkivet var blevet sammenlagt.

Derefter fik vi en rundvisning i magasinerne. Vi gik ind i det ene magasin efter det andet, men endte til sidst i en stor og utrolig smuk sal. Salen var det eneste der var tilbage fra gammel tid og måtte ikke laves om.

Efter rundvisningen var der selv studie. Der var flere der havde bestilt arkivalier som lå og ventede på os. Men der var nogle der blev skuffede, for

deres arkivalier var ikke kommet frem. Rigsarkivet skriver at der er 2-3 dages leveringstid på arkivalier og de anbefaler at bestille i god tid, ja så hjælper det ikke at bestille om onsdagen, når man skal bruge dem om lørdagen (vel Tonni).

Der var flere af os der fandt det man ledte efter + meget mere (for mit vedkommende).

Kl: 16.00 lukkede rigsarkivet og vi kørte med bussen til Fisketorvet. Derefter returnerede vi til Ystad hvor vi tog færgen hjem kl: 20.30.

Vi ankom til Rønne kl: 22.00, godt trætte med det var en rigtig god tur.

sekr. Fie Ellebye

13.okt. 2012 SGF 75 års jubilæum

Skånes Genealogiska Forbunds 75 års jubilæum i Lund d. 13. oktober.

Foreningen var blevet inviteret til at lave en stand til Skånes Genealogiska Forbunds 75 års jubilæum i Lund. Bestyrelsen valgte, at tage derover på trods af at det kun var for 3 timer. (10.00-13.00)

Vi havde mange besøgende og særligt Jørn Kjølbers indvandrere var der jo mange der var interesseret i, selv Skånska Dagbladet var meget interesseret og Hans blev interviewet og fotograferet sammen med Polle. De endte på forsiden af bladet dagen efter.

Se artiklen her.

<http://www.skanskan.se/article/2012/1013/LUND/710139970/-/den-bortglomda-emigrationen>

Det var en dejlig dag.

sekr. Fie Ellebye

13. okt.2012 Søgning i svenske baser.

Nu er første foredrag i BSLF Sjællandsgruppen afholdt.

Den 13. okt. var vi 27 medlemmer der hørte om, hvordan man kan søge i svenske baser.

Lone Wredstrøm, bibliotekar i Frederikssund og mangeårig slægtsforsker, fortalte og gav os links til rigtig mange svenske baser.

Ud over det faktuelle gav Lone os mange eksempler fra sin egen svenske slægt. En hel del af de søgebaser hun bruger, er betalingsbaser men der findes også nogle få gratis baser.

Det er så heldigt at Lone bor i Nyboder, derved kunne vi leje et lokale i Nyboders Mindestuer, der var lidt trangt, men det var en god oplevelse, der er jo mange bornholmere der har boet i Nyboder i tidens løb, så det var en ekstra krølle.

Næste foredrag i Sjællandsgruppen bliver en gang til foråret.

Ref.: Anette Schønswandt

- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ Sjællandsgruppens tur til Bornholm

Hvorfor skal man sidde for sig selv og lede efter sin slægt på et støvet arkiv eller foran en computer.

I stedet kan man mødes med lidelsesfæller en gang imellem og forske sammen.

For 1½ år siden mødtes Sjællandsgruppen første gang hos Anette i Gerlev ved Frederikssund. Vi er nu 7 medlemmer, som alle også er medlemmer af BSLF. Vi drøfter slægtsforskningens utallige udfordringer, hjælper hinanden med EDB, og smager på Anettes kaffe og herlige bagværk. I foråret besluttede vi på et sådant møde at foretage en ekspedition til Bornholm fra fredag til mandag omkring den anden weekend i september.

Vi havde ægtefæller med så vi var 9 deltagere i turen. Vi lejede to huse i Vang, som jo er en spændende by, flot udsigt over mod Sverige og op til Hammeren, og vores gåben blev udfordret af de stejle bakker. Vi fik dog

også tid til at spise røgede sild fra Hasle røgeri, drikke Svaneke Bryg, se på stenbrud både ved Vang og et i Knudsker, taget billeder af slægtens boliger, fik spillet og sunget nogle vemodige viser, drukket lidt italiensk rødvin og fanget en fræk lille mus i køkkenet. Stendød var den efter et mislykkedes forsøg på at spise lidt spegepølse.

Lørdag deltog vi i udflugten med BSFL og om aftenen spiste vi på "Værftet" i Sandvig. Ud over god mad var det også en del at se på. Måske er det skrammel, men det er sjovt fundet på.

Søndag var nogle af os ude at se på rundkirker, andre så på helleristninger i Allinge (forretningerne var lukket, så det blev altså til helleristninger) og en tredje gruppe var på besøg på lokalkivet i Klemenker, hvor Hans og John tog i mod os. Else fra vores gruppe kunne berige arkivet med en del billeder, som de fik lov at scanne. Frokost for alle blev spist på Nordbornholms Røgeri, hvorefter turen gik til Gudhjem, som udover os havde besøg af skoleskibet Danmark netop denne dag. På vejen vestover var vi gennem Almindingen for at finde nogle bisonokser. Vi fandt indhegningen, men bisonerne havde gemt sig for alle de mennesker som myldrede til fods, på cykel eller i bil gennem skoven. Vi var også forbi Nylars Kirke, som ikke alle

havde set tidligere.

Mandag var hjemrejsedag. Men der var også tid til andet. To fra holdet var til brændevins smagning i Nexø, mens resten forsøgte at finde mindestenen for dåben af de første bornholmske baptister på stranden i Sose Bugt. Vi fandt ikke stenen, men bugten var der. Sandsynligvis fandt vi også det hus, hvor de kommende baptister mødes inden dåben og hvorfra den lille flok sammen gik ned til havet. De sidste timer på Bornholm blev brugt på Ø-arkivet, hvor Anette Eriksen fortalte om arkivet. Herefter var det fri forskning. Ole og jeg fandt da nogle interessante fotos af familiemedlemmer. Billeder vi nok ikke tidligere har set.

Færgen hjem afsluttede et skønt og alt for kort besøg på Øen, men vi kommer igen en anden gang.

På Sjællandsgruppens vegne
Torben Lund

- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ Lidt om Liselejes historie

Dette er historien om **Frederiksen** familien i Liseleje Anno 2012 Peder Johansen kom til Liseleje i hvert fald 1791, da han sammen med sin hustru lader et barn døbe i Melby kirke: Niels

Johansen Pedersen.

Peder Johansen er født i Allinge på Bornholm 28. dec. 1753, søn af Johan Samuelsen(1706-1773) og hustru Gertrud Rasmusdatter (1720- 1773).

De ejede én af de største gårde på Bornholm.

Langt senere bliver gården omdannet først til købmandsbutik og senere kaldte de gården for Hotel Danmark.

I 2003 bliver hotellet omdannet til ejerlejligheder, mens forstuen i dag kaldes Høyers Café, hvor man i øvrigt spiser godt.

Da Peder Johansen er den næstældste søn, kommer han aldrig til at arve gården, da det er sædvane på Bornholm, at det er den yngste søn, der arver gården. Det bliver således Johan Johansen f. 1764, der arver gården. Man kan følge familien på www.bornholm-stamtavle.dk.

Peder Johansen bliver spurgt i en alder af 20 år, om han kunne tænke sig at gifte sig med Karen Hansdatter i Nyker, da hendes mand er død og hun står tilbage med 2 mindreårige døtre.

Folketællingen i Nyker 1787, er Peder Johansen 33 år, men Karen Hansdatter er 60 år.

Han er Fisker og nationalsoldat, hvilket vil sige, at han rejser fra øen til Sjælland. Hvorledes han kommer til Kyndby i Hornsherred, melder historien ikke noget om.

Han kan være det man kalder "frifolk" d.v.s. at være tilknyttet søværnet uden løn og kan rejse, hvor han vil.

Kyndby Folketælling 1787

Johan Peter Petersen, 33 år, fisker enroulleret matros

Ane Nielsdatter hans kone

3 døtre kommer til i Kyndby

Hvorfor ændrer Peder Johansen sit navn. **Struense***) har givet et cirkulære, hvori han anbefaler, at man må skifte sit efternavn, for at alle ikke skulle hedde: Hansen, Jensen, Petersen osv. Dette passer godt ind i Peder Johansens kram - og resten af historien er, at han kommer til Liseleje i 1791. (Karen Hansdatter dør i Nyker 1796)

Peder Johansen får datteren Elsebeth f. 1794 og endelig Frederik Pedersen f. 17. april 1797 i Liseleje.

Fadder ved barnedåb i Kyndby er **Hans Jochumsen**, som også er fadder til Frederik Johansen Pedersen, f. i Liseleje; derved er beviset på, at Johan P. Petersen er den samme som Peder Johansen

Frederik Pedersen gifter sig i Melby Kirke 16.3. 1821 Opslag 225 med Ane Thomasdatter, 27 år, datter af fisker Carl Thomassen i Liseleje.

Deres børn:

1. Thomas f. 14 dec 1821 i Liseleje
2. Anne Kirstine f. 21. sep 1823
3. Johan f. 27. aug 1825

4. Dorte f. 6. jan 1827

5. Ane f. 13 aug 1829

6. Peter f. 29. aug 1831

7. Søren f. 19 aug 1834, død 1835

8. Søren f. 1836

Alle børnene har herefter navnet: Frederiksen og mange descendenter i Liseleje til dags dato.

Ved **FT 1801 i Liseleje** er Peder Johansen enroulleret matros. Peder får af Classen fri husleje, men også fri for at betale Strand-Folke-samt Familieskat. Peder Johansen er opført i Søe-hoved-Rulle for Hirsholm, Kronbog og Fridriksborg Amter 1802 Extract C Tilgang nr. 236 lægd 18. Fik søpatent, gift 2 børn (noteret Niels og Friderich) husmand, jordløs, fiskeri med både, født på Bornholm, 50 år, højde 162 cm. Han har muligvis også fået 1 skilling pr. barn pr. dag hele året rundt (efter hvervede soldater) Derfor gik man væk fra at have en hvervet hær, stående hær; den kostede staten alt for mange penge.

Efter 1788 regner man for værnepligtens indførelse; dog kun for bønder i forbindelse med Stavnbandets ophævelse.

Peder Johansen dør 25. okt. 1803 og begravet som Johan Peter Petersen, boede på hjørnet af L.P. Rasmussensvej og Strandstræde, matr.44

Noter: [Familysearch.org](https://familysearch.org), [Stamtavler over Jochumsen, Dahl, Blem, Schou, Brandt, Kofoed](#)

Johan Friederich Struense 1737- 72

Var født i Tyskland, læge i Altona (forstad til Hamburg) Kong Chr. VII's livlæge på dennes udenlandsrejse i 1768 - 69, hvor ved han vandt kongens fortrolighed (kong Chr. var sindssyg).

I 1770 styrtede Struense J. H. E. Bernstorff og ophævede gehejmekonseilet samt indførte Kabinetstyre.

Gennemførte 1771 uden kongens underskrift i hastig rækkefølge under påvirkning af oplysningstidens ideer en mængde reformer: Trykkefrihed, forberedelse af bondereformer.

Sanering af administrationen, fjernelse af merkantilistiske forbud, afskaffelse af tortur og meget andet.

Hans udprægede tyskhed og et kærlighedsforhold til dronning Caroline Mathilde skabte uvilje mod ham, og han lod sig endda udnævne til greve, da prinsesse Louise Augusta blev døbt – alverden vidste, at Struense var faderen.

Oplysninger fra Lademanns Leksikon nr. 18 Louisa Augusta blev gift med Frederik Kristian af Augustenborg (Als), hvis barnebarn senere Karoline Amalie (død 1881) af Augustenborg blev dronning til Kong Kristian d. VIII.

Januar 1772 styrtedes Struense af enkedronningen Juliane Marie og Ove Høegh-Guldberg, hvorefter han anklagedes for majestætsforbrydelse og brud på Kongeloven og henrettedes sammen med Grev Enevold Brandt.

Johan Friederich Struense (1737-72)

Johan Frederik Classen (11 feb 1725-24 marts 1792) Classen giftede sig i en sen alder med Anne Elisabeth Fabritius Tengnagel, som var enke efter Baron Reinhard Iselin. (Iselingen er et gods ved Vordingborg).

Ingen forstod bevæggrunden for Classens ægteskab. Classen var jævnlig gæst hos Baronen, men noget inklinationsparti har det næppe været. Imidlertid medbragte Anna 2 døtre fra Iselins Ægteskabet.

Lise – som i det sandede område ved Melby blev opkaldt efter hende, nemlig: Liseleje

Melsted på Bornholm og Melby, forstavelsen: Mel er gamle navne for sandklitter.

Classen grundlagde sit krudtværk i Frederiksværk og måtte hente træ fra de Nordsjællandske skove, til brug ved

krudtfremstillingen, han måtte have mere træ og det hentede han i Jægerspris skovene.

Herunder hører Kyndby. Classen sørgede for at få de første 4 familier til Liseleje for som fiskere at skaffe god næring til krudtværkets arbejdere.

Liseleje grundlagt 1784.

Muligvis derfor kom Peder Johansen til Liseleje, han var fisker, havde båd og var matros i søværnet.

Venlig hilsen

Jytte Bloch-Kelsen

Lynghøjvej 24, 3390 Hundested

jytte-bloch-kelsen@privat.dk

- - - - 0 0 0 - - - -

➤ **Nyheder samlet siden sidste blad.**

Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv, har den 5. okt. 2012 flyttet sin læsesal og en stor del af samlingerne til nye lokaler på Hørsvinget 5 i Tåstrup. Åbningstiden på læsesalen udvides i forhold til tidligere. Nu vil der efter aftale de fleste dage som minimum være åbent 9-16 mandag til fredag.

Arkivalier Online nyheder

Årsskiftet 2012 /2013 Anden version af ny Arkivalieronline vil indeholde:

Ny visningsside i nyt layout med ny platformsuafhængig billedviewer, som ikke kræver installation på brugerpc,

og som kan anvendes både på Windowsmaskiner, Mac, tablets (herunder iPad) mv.

Mulighed for download, udskrift og deling af sider på fx Facebook.

Integration med Daisy, således at arkivalier tilgængelige i Arkivalieronline også kan fremsøges via Daisy.

Alle billedfiler vises i JPEG format.

Fortsat udbygning af vejledningssider.

Foråret 2013

Den tredje version af ny Arkivalieronline vil indeholde:

Beskrivelse af de enkelte billedfilers indhold, således at frem finding bliver nemmere. Indholdsbeskrivelser af de enkelte billeder leveres online af frivillige.

Folketællingerne bliver nemmere at læse på Arkivalieronline

Folketællingslisterne kommer nu i en forbedret kvalitet, som giver bedre og mere detaljerede billeder.

Alle folketællinger på Arkivalieronline er blevet scannet ind igen i en forbedret kvalitet og vil blive publiceret løbende efterhånden som de bliver klargjort til nettet.

Folketællingerne fra 1834 og 1840 er som de første publiceret på Arkivalieronline i en ny og forbedret udgave.

Københavns Overpræsidium

Omfatter Københavns Overpræsidi-ums journaler vedr. familieretlige forhold. Journalerne er kun medtaget

frem til 1936 pga tilgængelighedsfristen.

OJ-sager, oprettet 1858 Alm. overøvrighedsforretninger, herunder bevilinger vedr. adoption, samkvem, navnesager, fri proces mm. og værgebeskikkelser

SJ-sager, oprettet 1858 Omfatter separations- og skilsmisssager, se også BJ-sager

AJ-sager, oprettet 1873 Omfatter sager vedr. underholdsbidrag, se også BJ-sager

BJ-sager, oprettet 1891 Omfatter sager vedr. betaling og afsoning af underholdsbidrag (alimentation)

<http://www.sa.dk/ao/andre/KbhOver.aspx>

- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ Nyt fra Bornholms Ø-arkiv

Som nævnt i sidste nummer har Ø-arkivet pladsproblemer i forhold til magasinplads til vores arkivalier.

Vi arbejder på at finde en løsning, en af mulighederne røg i pressen noget før end beregnet fra vores side. Det er korrekt at Bodilsker Skole er inde i overvejelserne, som en mulig placering af vores magasiner, men det er ikke afgjort endnu. Endnu engang vil vi præcisere at det ikke kommer til at have indflydelse på vores lokaler på Pingels Allé. På Pingels Allé arbejder vi hele tiden med at skabe plads til nye

arkivalier ved at ompakke vores eksisterende samling. Der med vil man opleve at der er ting som skifter plads. Vi har som noget af det seneste pakket udvandrersarkivet sammen, dvs. at det er fjernet fra sine skuffer og samlet i arkivkasser. Grunden til vi har valgt denne løsning er at hele arkivet er blevet scannet ind og er tilgængeligt på hjemmesiden www.bornholmske-udvandrere.dk. Det er stadig en beta-version, så der kan i øjeblikket søges på navn, fødselsdato og – sted. Hvis man ønsker at se papirarkivet hos os er det stadig muligt.

I skufferne blev der nu i stedet plads til Bornholms Museums arkiv med gårdregistreringer. Museet har deponeret det til os og det bliver stille og roligt flyttet til sin nye placering.

Ø-arkivet vil den 19. november ligge lokaler til Bornholms Historiske Samfunds reception i forbindelse med udgivelsen af Bornholmske Samlinger 2012. Alle er velkommen til at deltage fra kl. 14-16 og er man medlem vil man kunne få sit eksemplar med hjem på dagen. Af Anette Eriksen

- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ De bornholmske brugsforeninger

En kort gennemgang af brugsforeningerne på Bornholm gennem tiderne.

De bornholmske brugsforeninger har gennem tiderne betydet meget for det bornholmske samfund. Det var mange steder ude i de små samfund på øen samlingsstedet hvor man mødtes og udvekslede dagens nyheder og samtidig fik handlet de daglige fornødenheder med sig hjem.

Derfor skal der her vises et kort skema over dem alle sammen som et lille minde om brugernes storhedstid her på øen i øst. Skemaet viser foreningens stiftelsesdato - foreningens første åbningsdato, og for de brugser som ikke findes mere også deres sidste åbningsdato.

[Husholdningsforeningen i Nexø Kjøbstad.](#)

Som skemaet også viser er flere brugser gennem tiderne blevet sammenlagt med andre brugser, og dermed overlevet i nogle flere år. Andre er blevet optaget i FDB og har fortsat som en FDB butik.

Mine samlede oplysninger slutter en gang først i 1990-erne, så hvad der er sket efter den tid er måske ikke med i skemaet.

Oktober 2012.
Karl Nielsen

Brugsforeningens navn

Husholdningsforeningen i **Nexø** Købstad

DB Kvickly Nexø (under FDB)

** Filial i Bodilsker (se Bodilsker)

Aarsdale og Omegns Husholdningsforening.

Bodilsker Sogns Brugsforening

Østermarie og Omegns Brugsforening

Snogebæk og Omegns Brugsforening

Arbejdernes Forbrugsforening i **Rønne**

Aarsballe og Omegns Forbrugsforening

Tejn og Omegns Brugsforening

** Filial i Olsker (se Olsker)

Allinge-**Sandvig** Forbrugsforening

** Filial i Allinge

Vang og Omegns Brugsforening

Nyker Brugsforening

Pedersker Brugsforening

Rø og Omegns Brugsforening

Aaker og **Aakirkeby** Brugsforening

** Filial i Nylars

Andelsselskabet **Klemens** Brugsforening

Stiftelses dato –år	Udsalget åbner	Sidste åb- ningsdag
20-02-1875	15-05-1875	31-12-1990
	01-01-1991	
01-07-1967	01-07-1967	03-10-1970
14-04-1879	15-03-1880	31-12-1979
27-09-1888	? 1888	30-06-1967
21-09-1889	?	29-11-1929
11-03-1890	? 1890	
21-10-1891	?	?
07-03-1892	? 1892	?
05-08-1893	15-10-1893	
1911	08-04-1911	01-01-1915
? 1895	15-05-1895	22-01-1970
? 1895	? 1895	? 1897
-11-1897	01-04-1898	31-12-1983
30-11-1899	29-01-1900	
01-04-1901	08-11-1901	
15-03-1901	20-04-1901	15-12-1990
05-03-1902	03-05-1902	
?	?	
19-03-1902	26-09-1902	

Brugsforeningens navn**Lobbæk** Brugsforening**Listed** og Omegns Brugsforening**Nylars** og Omegns Brugsforening**Vestermarie** Brugsforening**Svaneke** og Omegns Brugsforening**Rønne** Brugsforening

DB Kvickly Rønne (FDB)

** Filial i Nellikegade i Rønne

** Filial i Rønne Syd i Rønne

DB Brugsen **Rønne Syd** (FDB)

** Filial i Arnager (se Arnager)

DB Brugsen Arnager (FDB)

Arnager og Omegns Brugsforening**Rutsker** Brugsforening

** Filial i Vang (se Vang)

Gudhjem og Omegns Brugsforening**Poulsker** Brugsforening**Østerlars** Brugsforening**Olsker** Brugsforening (se under Tejn)**Hasle** og Omegns Brugsforening

DB Brugsen Hasle (FDB)

Stiftelses dato –år	Udsalget åbner	Sidste åb- ningsdag
17-02-1902	28-10-1902	30-09-1972
22-02-1902	? 1902	?
07-03-1902	27-09-1902	30-09-1972
24-02-1902	01-05-1902	
29-10-1904	11-03-1905	
19-05-1905	09-08-1905	31-12-1981
01-01-1982	01-01-1982	
?	?	01-07-1930
?	13-08-1981	31-12-1981
01-01-1982	01-01-1982	
?	01-09-1968	31-12-1981
01-01-1982	01-01-1982	31-12-1988
? 1908	? 1908	31-08-1968
25-07-1908	? 1908	03-08-1991
?	01-01-1984	31-12-1984
22-02-1911	01-04-1911	
25-04-1910	10-05-1911	31-08-1984
28-01-1911	09-08-1911	
29-06-1912	? 1912	30-01-1988
14-05-1913	01-08-1913	31-12-1981
28-04-1982	01-01-1982	

Brugsforeningens navn

Allinge og Omegns Brugsforening

** Filial i Sandvig

Stenseby Brugsforening

Østermarie Brugsforening

Nylars-Lobbæk Brugsforening

** Filial i Nylars

** Filial i Lobbæk

Stiftelses dato –år	Udsalget åbner	Sidste åb- ningsdag
17-06-1913	13-03-1914	
22-01-1970	22-01-1970	20-04-1991
18-07-1921	03-09-1921	31-01-1988
21-02-1930	10-04-1930	
?	01-10-1972	
?	01-10-1972	
?	01-10-1972	30-03-1991

----- 0 0 0 -----

Østerlars Brugs 1911

➤ Konkurrencen

1. Hvor lå den første Brugs på Bornholm?
2. Hvornår døde Peder Johansen?
3. Hvad står Daisy for?
4. Hvornår er det Lijlemåned?
5. I hvilken sogn ligger Møllebakke?
6. Hvad vejer 1 Tønde smør?
7. Hvor meget er 1 Album Korn i liter?
8. Hvad er Tamperdag?

- - - - - 0 0 0 - - - - -

Der er 1 gavekort lydende på 200 kr. som præmie hver gang.

Der trækkes lod blandt alle indkomne rigtige svar.

Alle besvarelser skal være for-
manden i hænde senest den
15. jan. 2013.

Svarene sendes til Hans Ressel,
Dampmøllegade 11, 3700 Rønne.

På et postkort eller lignende eller
sendes på E-mail: kon@bslf.dk

Mærkes "Konkurrence".

- - - - - 0 0 0 - - - - -

Svar på sidste konkurrence

1. Østermarie
2. 1. søndag efter Trinitatis.
3. Kvindelig fadder.
4. Barselskone.
5. Ellekongstræde i Rønne.
6. Ibsker.
7. Fridolf & Bidstrup.
8. På Malkværnskansen.

- - - - - 0 0 0 - - - - -

Tillykke til vinderen af konkurren-
cen:

Medlems nr. 305.03

Axel Sonne

- - - - - 0 0 0 - - - - -

Afsender: Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening, Storegade19a, 3790 Hasle, DK

Bestyrelsen

Formand: *Hans Ressel*

Tlf. 56 95 81 82

E-mail: fm@bslf.dk

Næstformand: *Frants Bøving*

Tlf. 56 97 40 04

E-mail: nf@bslf.dk

Kasserer: *Tonni Jørgensen*

Tlf. 56 96 45 58

E-mail: ks@bslf.dk

Sekretær: *Fie Ellebye*

Tlf. 56 99 00 77

E-mail: sk@bslf.dk

Best. medlem: *Susanne Ressel*

Tlf. 56 95 81 82

E-mail: 1bm@bslf.dk

Best. medlem: *Poul Erik Regnersen*

Tlf. 56 96 41 18

E-mail: 2bm@bslf.dk

Suppleant: *Ilse Pihl*

Tlf. 56 95 70 55

E-mail: 1s@bslf.dk

Suppleant: *Jack Funch*

Tlf. 56 99 00 77

E-mail: 2s@bslf.dk

Adresse: *Pingels Allé 1, 3700 Rønne*

E-mail: info@bslf.dk

Hjemmeside: www.bslf.dk

Giro nr.: 527 - 4621

Webmaster: *Philip Kofoed*

E-mail: wm@bslf.dk

Åbningstider Bornholms Ø- arkiv

Mandag **10:00 – 16:00**

Tirsdag **10:00 – 16:00**

Onsdag **10:00 – 16:00**

Torsdag **10:00 – 16:00**

Fredag **10:00 – 14:00**

Lørdag **Lukket**